

strokovna srečanja

JESENSKI STROKOVNI SEMINAR SEKCIJE ZA MEDICINO DELA, PROMETA IN ŠPORTA

Medicinske sestre Sekcije za medicino dela, prometa in športa smo se 17. in 18. novembra zbrale na jesenskem strokovnem seminarju v Domžalah. Udeležba je bila številna, saj nas je bilo 85.

Ogledale smo si proizvodnjo zdravil v delovni organizaciji Lek Ljubljana, TOZD Kemija, nato so sledila strokovna predavanja s področja zdravstvenega varstva delavcev in po že utečenem vrstnem redu tudi sekcijski sestanek.

Izredno zanimiva sta bila predstavitev in ogled Centra za varstvo in usposabljanje invalidne mladine v Mengšu. Marsikatera od nas je s solznimi očmi spremljala delo teh mladih ljudi, ki so kljub invalidnosti zadovoljni, da so v svoji delovni sredini deležni polno razumevanja in človeške topline.

Poleg strokovnega dela je bilo nekaj časa odmerjenega tudi za ogled zanimivosti v okolici Domžal. Ogledali smo si kraške jame in jamarski muzej nad Gorjušami.

Seminar je organizirala medicinska sestra Lojzka Rihtar z Dispanzerja medicine dela, prometa in športa v ZD Domžale, skupaj s sodelavkami in ob veliki pomoči direktorja TOZD dr. Aleksandra Dopliharja.

Kolegice iz Domžal se niso izkazale samo kot dobre organizatorice ampak tudi kot odlične gostiteljice, kar je za današnji stabilizacijski čas res nepričakovano in presenetljivo. Očitno so se na seminar skrbno pripravile in ga načrtovale že dosti prej, saj so mislile prav na vse. Tako so nam po napornem dnevu pripravile tudi prijetno razvedrilo ob kratkem kulturnem programu.

Zadovoljni in s prijetnimi vtisi smo se razšli, to pa je bila tudi želja naših organizatorjev.

Kolegici Lojzki Rihtar, njenim sodelavkam in vsem, ki so kakorkoli pomagali in nam omogočili to srečanje se v imenu vseh udeleženk iskreno zahvaljujemo.

Marina Šemrov

ZDRAVSTVENA NEGA JUTRIŠNJEGA DNE

Pod tem naslovom je Zveza društev medicinskih sester Jugoslavije (ZDMSJ) organizirala 15. decembra 1989 v Univerzitetnem kliničnem centru v Ljubljani enodnevni strokovni seminar, ki je bil združen še z volilno skupščino ZDMSJ.

V strokovnem delu je predsednica ZDMSJ Vera Grbec z Višje šole za zdravstvene delavce v Ljubljani predavala o razvojnih trendih v zdravstveni negi. O odnosih in komunikacijah pri delu medicinskih sester je govorila dr. Anica Kos-Mikuš s Svetovalnega centra v Ljubljani. Pogled na prihodnje delo medicinskih sester, tako na poklicnem kot društvenem področju, sta orisali Ladi Škerbinek, predsednica Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije in Ruža Toth, predsednica Zveze društev medicinskih sester Hrvatske.

Po strokovnem delu seminarja in kratkem odmoru se je pričela **redna volilna skupščina ZDMSJ**. Preteklet je 4-letni mandat predsedstva ZDMSJ, ki je bilo tokrat v Ljubljani. Sedež Zveze se je glede na statutarna določila sedaj preselil v SR Hrvatsko. Izvoljena so bila vsa delovna telesa skupščine in opravljena verifikacija delegatov.

Uvodno poročilo o štiriletnem delu predsedstva ZDMSJ je podala predsednica Vera Grbec. V njem je opisala vso dejavnost Zveze v jugoslovanskem prostoru in mednarodno sodelovanje, predvsem z organizacijo ICN.

O finančnem poslovanju Zveze je poročala Breda Podboj in je, poleg suhoparnih številki iz katerih ni videti individualnega truda, razložila tudi probleme in finančne stiske, ki tarejo Zvezo. Še vedno je namreč skoraj edini vir dohodka kotizacija od seminarjev. ZDMSJ mora organizirati najmanj dva dvodnevna seminarja letno, in to s številno udeležbo, da lahko pokrije najnujnejše izdatke. To pa je članarina mednarodni sestrski organizaciji ICN, ki jo je treba plačati v tuji valuti in je v letu 1989 znašala 65 milijonov dinarjev. To za prostovoljno organizacijo nikakor ni malo. ZDMSJ tudi nima lastne administracije. Sami člani predsedstva, predvsem pa predsednica, sekretarka in blagajničarka se organizirajo kakor vedo in znajo, da lahko izpolnjujejo naloge predsedstva. Zahvalili so se Višji šoli za zdravstvene delavce v Ljubljani, Univerzitetnemu kliničnemu centru in Univerzitetni nevrokirurški kliniki, ki so jim pomagali z veliko mero razumevanja blažiti vsakodnevne težave.

Po poročilih se je razvila razprava, v kateri so sodelovale medicinske sestre – delegati društev, pa tudi druge medicinske sestre, ki so ostale na skupščini po strokovnem delu srečanja.

Skušale so konstruktivno pomagati z nasveti, kako najti izhod iz težavnega finančnega položaja, ko denar prav nič ne zaleže.

Razpravljale so o aktualnih nalogah v naslednjih letih, predvsem so se zavemale za progresivni program zdravstvene nege. Govorile so o etiki svojega poklica, o pravici, da medicinska sestra sodeluje v delitvi dela v zdravstvenem timu, da sama načrtuje in odloča o svojem obsegu delovnih nalog. Želele so si več strokovnega znanja, sodelovanja v raziskovalnih timih. Bilo pa je še več spodbudnih razprav in zahval vodstvu Zveze društev medicinskih sester Jugoslavije.

Po podani razrešnici dosedanjemu predsedstvu Zveze so bile izvedene volitve novega predsedstva Zveze za obdobje od leta 1989 do 1993. Po že prej opravljenem kandidacijskem postopku in po 30. členu sprejetega statuta Zveze je bilo izvoljeno novo predsedstvo v naslednji sestavi:

- predsednica Anđela Vukinovac, višja medicinska sestra,
- podpredsednica iz SR Hrvatske Štefica Pongrac, višja medicinska sestra,
- podpredsednica iz SR Slovenije Veronika Kunstek-Pretnar, višja medicinska sestra,
- sekretarka iz SR Hrvatske Zdenka Tutavac, višja medicinska sestra,
- sekretarka iz SR Slovenije Marina Velepich, višja medicinska sestra,
- delegatka Zveze društev medicinskih sester Hrvatske Sonja Kalauz, višja medicinska sestra,
- delegatka Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije Vera Grbec, dipl. org. dela,
- predsednica slovenske Zveze ter
- predsednica hrvatske Zveze.

Novoizvoljena predsednica ZDMSJ Anđela Vukinovac je v zahvali in nagovoru povedala, da izvolitev zanjo pomeni veliko čast in nove dolžnosti, vendar upa, glede na to, da so ji predhodnice dobro uhodile pravo smer, da bo zmogla delo ob pomoči vseh. Kot izhodišče za svoj program dela je navedla trende moderne zdravstvene nege, borbo za boljši status medicinskih sester v Jugoslaviji in željo, da se združijo v to organizacijo tudi tiste medicinske sestre, ki so drugače organizirane. V povezovanju je moč in le tako bomo lahko enako uspešno kot v preteklem obdobju pokazale rezultate svojih društvenih prizadevanj.

Majda Gorše

poročila o delu

POROČILO PREDSEDSTVA O DELU ZVEZE DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER JUGOSLAVIJE ZA OBDOBJE OD 1985 DO 1989

Uvod

Poročilo obravnava obdobje od novembra 1985, ko je bilo na skupščini ZDMSJ v Zagrebu izvoljeno sedanje predsedstvo, pa do konca novembra 1989, se pravi štiriletno obdobje oziroma dva mandata po dve leti.

Smernice za delovanje v tem obdobju so določale naloge in določbe Statuta ZDMSJ ter letni programi dela, ki jih je sprejela skupščina. Obdobje, v katerem smo delovali, ni bilo najbolj naklonjeno razvoju družbenih dejavnosti, še posebej s področja zdravstva. Gospodarska, politična in družbena kriza se je vsa ta leta poglobljala in ob koncu leta 1989 dosegla svoj vrh.

Delo v takih razmerah je bilo izredno zahtevno, izpostavljeno tveganju in je zahtevalo dodatne napore, ki v normalnih razmerah ne bi bili potrebni.

Dejavnost Zveze je bila usmerjena v prizadevanja za razvoj stroke, za izboljšanje kvalitete dela in pogojev dela medicinskih sester, za učinkovitejši prenos znanja in informacij, za povezovanje znotraj države, v evropskem prostoru in tudi v okviru svetovnih gibanj.

Strokovno organizacijska dejavnost Zveze

Na redni letni skupščini Zveze 18. decembra v Zagrebu je bilo izvoljeno novo predsedstvo s sedežem v Ljubljani, Poljanska 26 a.

Za člane predsedstva so bili izvoljeni: predsednica Vera Grbec, sekretarka Veronika Kunstek-Pretnar, blagajničarka Breda Podboj in člani Ruža Toth, Ladi Škerbinek, Slavija Lalič in Majda Šlajmer-Japelj.

V nadzorni odbor pa so bile izvoljene Štefica Pongrac, predsednica ter članici Marija Šipec in Milka Rogič.

V decembru 1985 je bila izvršena primopredaja materiala in arhiva. Blagajna je bila prevzeta v začetku januarja 1986.

Predsedstvo se je sestajalo najmanj dvakrat letno, na sedežu Zveze ali ob strokovnih seminarjih. Poleg sestankov smo uporabljali tudi druge oblike komuniciranja, da bi našo dejavnost čim bolj ažurirali in dosegli čim večji učinek. Člani predsedstva so dobivali pravočasna pisna vabila in informacije. O sestankih in sklepih smo vodili zapisnike. Sej so se redno udeleževali tudi člani nadzornega odbora.

Seje skupščine Zveze so bile štiri, in sicer 18. decembra 1985 v Zagrebu, 3. novembra 1986 v Budvi, 13. aprila 1987 v Portorožu in 25. maja 1988 v Dubrovniku, kjer je bilo razrešeno dotedanje predsedstvo. Zasedba novoizvoljenega predsedstva za naslednje mandatno obdobje do decembra 1989 je ostala nespremenjena.

Na skupščinah smo sprejemali program dela za naslednje leto, dajali poročila o delu predsedstva v preteklem obdobju ter finančno poročilo in poročilo nadzornega odbora.

Delovanje Zveze znotraj države

Dolgoletnih prizadevanj za vključitev vseh republiških združenj medicinskih sester v okvir naše Zveze tudi v tem obdobju ni bilo mogoče uresničiti. Ta problem smo reševali na dva načina:

1. Delovanje v skupni komisiji za vprašanja medicinskih sester pri Zveznem zavodu za zdravstveno varstvo v Beogradu. V tem času je delovanje te komisije dokaj zaživelo. Udeleževali smo se tudi sestankov, ki so bili dvakrat letno. V okviru te komisije smo usklajevali stališča in koordinirali dejavnosti, ki so pomembne za razvoj zdravstvene nege na

področju vse države. Najpomembnejša področja delovanja so bila: analiza različnih sistemov izobraževanja s področja zdravstvene nege in prizadevanja za poenotenje oziroma uskladitev zahtevnostnih stopenj, aktivnosti v zvezi z doseganjem ciljev SZO »Zdravje za vse do leta 2000« ter priprava skupnega poročila za Konferenco na Dunaju, pobuda za osnovanje strokovnih teles za zdravstveno nego pri zavodih za zdravstveno varstvo republik in pokrajin, aktivnosti za preusmeritev vzgojnoizobraževalnih programov za primarno zdravstveno varstvo, pobuda za izdelavo standardov in normativov za spremljanje kvalitete dela, priprava terminološkega priročnika itn.

2. Našo dejavnost smo skušali približati vsem medicinskim sestram tako, da smo organizirali seminarje v različnih delih države, ki so bili dobro obiskovani. Prav tako smo zastopali vse medicinske sestre v mednarodnem prostoru, opravljali strokovno administrativno delo tudi za medicinske sestre v tistih okoljih, ki niso vključena v našo zvezo. Tu gre predvsem za priporočila in dokumentacijo, ki jo potrebujejo medicinske sestre za zaposlovanje v tujini oziroma za priznanje statusa.

Strokovni seminarji in posvetovanja

Eno od zelo pomembnih področij delovanja Zveze je organiziranje seminarjev in drugih strokovnih srečanj. Organizirali smo štiri seminarje o procesu zdravstvene nege. Razlog, da smo se odločili za sistematično strokovno izpopolnjevanje s tega področja za tiste medicinske sestre, ki že imajo dokaj delovnih izkušenj, je potreba po posodabljanju znanja.

Metodo procesa zdravstvene nege so v svoje vzgojnoizobraževalne programe vgradile že vse tri največje Višje šole v državi, najprej v Ljubljani, nato v Zagrebu in malo pozneje še v Beogradu. Zato je nujno, da medicinske sestre, ki v svojem rednem šolanju niso spoznale te metode, osvojijo tiste temeljne informacije, na osnovi katerih bodo dograjevale svoje strokovno znanje s tega področja. Uspeli smo izdati tudi Zbornike referatov, s čimer smo obogatili strokovno literaturo s tega področja, ki je v naših jezikih ni veliko.

Želelela bi se zahvaliti svemu avtorjem člankov o procesu zdravstvene nege, ki so se z veliko zavzetostjo lotili tako zahtevne teme, še posebej predavateljem Višje šole za zdravstvene delavce v Ljubljani, oddelka za zdravljenje in nego, ki so prispevali največ referatov s tega področja.

Jesenski seminarji so bili že po tradiciji namenjeni aktualni in akutni zdravstveni tematiki v okviru SLO in DS, kot na primer seminar o zaščiti pred sevanjem po jedrski nesreči v Černobilu.

Zveza je organizirala naslednje seminarje:

- 21.–22. 4. 1986, Bled: Proces zdravstvene nege in organizacija sestrskih služb, I. seminar,
- 3.–4. 11. 1986, Budva: Faktorji okolja, vir zdravja in bolezni,
- 13.–14. 4. 1987, Portorož: Proces zdravstvene nege in organizacija sestrskih služb, II. seminar,
- 28.–30. 10. 1987, Novi Sad: Hospitalizacija poškodovanih in obolelih,
- 24.–25. 3. 1988, Dubrovnik: Proces zdravstvene nege, III. seminar,
- 13.–15. 10. 1988, Sarajevo: Rehabilitacija poškodovanih in obolelih v SLO in DS,
- 6.–7. 4. 1989, Portorož: Proces zdravstvene nege – nova kvaliteta, IV. seminar

Mednarodno sodelovanje

Sodelovanje v okviru ICN

V letošnjem letu praznujemo 60-letnico našega članstva v ICN (od leta 1929), ICN pa praznuje 90-letnico svojega obstoja (od leta 1899). Lahko smo ponosni, da smo se vključili v to organizacijo že tako zgodaj, ko je imela še zelo malo članov, danes pa ima 101 članico.

Redno smo prejeli gradiva in informacije in tudi mi smo redno pošiljali svoja poročila in razvijali druge oblike sodelovanja. V letu 1988 nas je obiskala članica direktorija ICN iz

Ženeve g. Helga Morrow. Poleg ZDMSJ in ZDMS Slovenije je obiskala tudi predstavnice ZDMS Hrvatske v Zagrebu. Izrazila je zelo pozitiven vtis o delovanju in organizaciji našega profesionalnega združenja.

Leta 1987 sta se Vera Grbec in Veronika Kunstek-Pretnar kot delegatki našega združenja udeležili seje Sveta ICN (CNR) v Aucklandu v Novi Zelandiji. Leta 1989 so na 19. kongresu ICN v Seulu prisostvovala Vera Grbec, Veronika Kunstek-Pretnar ter Breda Podboj.

Nagrade »3M«

V tem obdobju so na predlog Zveze prejele nagrade »3M«: leta 1986 Silva Vuga (SR Slovenija), leta 1987 Milena Delak (SR Hrvatska), leta 1988 Petra Kersnič (SR Slovenija) in leta 1989 Ines Visković (SR Hrvatska).

Zadnja leta je intenzivno sodelovanje z ICN tudi pri obeležitvi mednarodnega dneva medicinskih sester, 12. maja.

Sodelovanje s SZO

Poteka prek ICN, kot tudi neposredno. V tem mandatnem obdobju si je Zveza prizadevala za uveljavitev programa in ciljev SZO »Zdravje za vse do leta 2000«. V okviru zveznih seminarjev smo organizirali dve posvetovanji medicinskih sester o tej tematiki. Tretje, skupno posvetovanje je bilo v Beogradu, kjer smo tudi aktivno sodelovali. Za boljše informiranje smo prevedli »Cilje SZO do leta 2000 – smernice za medicinske sestre – babice« in jih razdelili vsem udeležencem. Pomembno vlogo pri uveljavljanju strategije SZO »Zdravje vsem do leta 2000« v okviru naše Zveze je imel Kolaborativni center SZO za primarno zdravstveno nego v Mariboru.

Delegatka zveze, Marija Šipec, se je udeležila 1. evropske konference o doseganju ciljev SZO na področju zdravstvene nege, ki je bila junija 1988 na Dunaju.

Sodelovanje v Evropskem združenju medicinskih sester (ENG)

Do leta 1982 je bila Jugoslavija redna članica ENG, vendar je kasneje z zaostrovanjem ekonomske situacije postalo plačevanje dvojne mednarodne članarine za Zvezo preveliko breme, tako da od leta 1982 članstvo v tej organizaciji miruje. Redno prejemamo vse informacije in vabila za sestanke, ki pa se jih ne moremo udeleževati. Pojasnili smo jim položaj in sodelujemo v pisni obliki. Mislimo, da je nujno čim intenzivnejše vključevanje v evropski prostor, ker imamo mnogo skupnih značilnosti in samo s skupnimi prizadevanji lahko rešujemo nekatera vprašanja.

Ena od pomembnih manifestacij v evropskem prostoru je vsakoletni delovni sestanek medicinskih sester raziskovalk – predstavnic nacionalnih združenj, povezan z razširjeno Evropsko konferenco o raziskovalnem delu v zdravstveni negi. Norveško združenje medicinskih sester skupaj z organizatorjem je v lanskem in letošnjem letu finančno omogočilo udeležbo našemu delegatu. Tako smo imeli možnost, da predstavimo in poročamo o raziskovalnem delu v naši državi.

Delovanje društev medicinskih sester po republikah

Poročila o delu slovenske in hrvatske Zvezeso podana v samostojnih prispevkih. Z obema društvoma smo v preteklem mandatnem obdobju imeli zelo dobro strokovno sodelovanje in razvili kvalitetne medsebojne odnose. Obe republiški društvi sta zelo aktivni in se nenehno strokovno razvijata, odpirata nove sekcije in področja dejavnosti.

Na koncu poročila bi se želela zahvaliti vsem, ki so, čeprav niso bili člani predsedstva, s svojim znanjem in požrtvovalnim delom pripomogli, da je naša Zveza lahko uspešno opravljala svojo dejavnost tudi v sedanjem, tako zapletenem in zahtevnem času.

Za predsedstvo ZDMSJ
Vera Grbec